

Mzdy na VŠ a čísla nepodložené emoce Lidové noviny | 4.9.2018 | Rubrika:

Názory | Strana: 9 | Autor: [JIŘÍ ZLATUŠKA](#) | Téma: Masarykova univerzita, vysoké školy

POLEMIKA

Docent Marek Jan argumentuje (Nechtěná ilustrace úrovně vysokých škol, LN 30. 8.) kolem srovnávání příjmů na vysokých školách a pokladních v Lidlu či středoškolských učitelů údajnými velkými příjmovými nerovnostmi v jednotlivých kategoriích pracovníků na vysokých školách, bere si jako příklad údajně vysokou mzdu děkanky jedné z fakult ČVUT.

Jeho argumentace je pouze hypotetická a vzhledem ke skutečnosti zavádějící a klamavá. Sumární informace o hladinách příjmů, jak je poskytují průměry v příslušných kategoriích, ve skutečnosti vcelku korektní srovnání poskytují.

Samo tajení podrobnějších údajů o struktuře příjmů je u veřejných vysokých škol skutečný problém. Podrobnější údaje o mzdových nerovnostech, včetně třeba latentního vyššího odměňování pár oblíbenců, vysoké školy opravdu nepublikují. Známy je i odpor VŠ poskytovat výši příjmů svých managementů podle zákona o přístupu k informacím.

Ve výročních zprávách údaje o výši mezd s výjimkou povinných údajů o průměrech vyžadovaných ministerstvem v tabulkách 8a a 8b výročních zpráv o hospodaření nenajdete, zejména nenajdete jakékoli analytické údaje o diferenciaci či nerovnosti příjmů (i když například anonymizované histogramy příjmů by bez porušení důvěrnosti osobních údajů zveřejňovat možné bylo). Ve zprávách o vnitřním hodnocení najdete obecné fráze z manažerských příruček, ale žádnou analýzu podmínek nebo praxe: např. Zpráva o vnitřním hodnocení kvality Ostravské univerzity za rok 2016 má kapitolu 3 Zaměstnanci na str. 22–28, začíná frází „Excelentní organizace si váží svých pracovníků“, ale uvnitř najdete jen počty pracovníků, nic o výši mezd nebo spravedlivém systému odměňování, konkrétně jsou uvedeny jen částky investované univerzitou do stravenek a počty hlášených úrazů; zpráva o vnitřním hodnocení Univerzity Karlovy je na cokoli související se mzdami podobně skoupá. Nic nenajdete ani ve výročních zprávách (ve zprávě OU jediná strana 26 s obecnými tezemi), u Ostravské univerzity samozřejmě ani v doprovodném materiálu Fakta a čísla o Ostravské univerzitě.

Pan docent jistě ví, že údajná vychýlení průměrů mezd by se neopakovala ve všech kategoriích pracovníků, které uvádím, například výše mezd rektorů nebo děkanů nevychýlí průměr u odborných asistentů. Na Ostravské univerzitě byl průměr mezd jejich 306 odborných asistentů 37 tisíc měsíčně. Pokud by nerovnosti mezi nimi byly tak významné, že velké počty pracovníků padají pod průměr mezd výrazněji než o nějakých 20–30 procent, a přitom jejich nízké mzdy nemají důvod ve špatné práci, za niž by nebyli průměrně honorováni ani na pokladnách v Lidlu, ani ve středoškolských učebnách, je odpovědností rektora i děkanů pod ním tento stav napravit.

Rektor je odpovědný za návrh vnitřního mzdového předpisu s výší tarifů, tedy minimální mzdy v jednotlivých kategoriích, pod kterou mzdový výměr jít nemůže. Je zcela klamně, když se na veřejnosti objevují nářky akademiků nad výší příjmů, které argumentují pouze výší tarifu bez příplatků, odměn a dalších složek mzdy. Mzdový předpis rektorům i s vymezením tarifů a implicitně i toho, v jaké výši budou nadtarifní složky mzdy, schvaluje akademický senát veřejné vysoké školy. Rektor má rovněž v rukou odměňování nebo penalizaci děkanů, pokud by tolerovali nepravosti v odměňování.

Akademické senáty i akademická obec mají nástroje, jak proti akademickým funkcionářům, kteří by byli v rozdělování mezd zlotřilí, zasáhnout – a pokud nezasahují, zřejmě tam tento druh anomálií nijak běžný není. Bohužel to nebrání akademikům hrát si před veřejností na chudáky a za svůj mzdový příjem vydávat jen výši základního tarifu z mzdového předpisu, nikoli skutečný příjem.

Pokud nějaký rektor pláče před veřejností nad úrovní mezd tak, jak to udělal rektor Lata, jsou to čísla nijak nepodložené emoce, ale i doklad jeho manažerského selhávání. Za „nepravdivou“, jak uvádí pan docent, jsem ovšem Latovu argumentaci neoznačil, k tomu by musel pan rektor nějak kvantifikovat mlhavé charakteristiky jako „řada vysokoškolských pracovníků“, pod něž se vejde leccos. Jeho argumentaci ale považuji za ostudnou, manipulativní, matoucí, zavádějící, nekompetentní, trapnou, k těmto adjektivům bych se hlásil. A to bez ohledu na to, že mlhavé nářky, jaké pan rektor předvedl, jsou obecně vysokoškolským prostředím tolerovány.

Je zcela klamně, když se objevují nářky akademiků nad výší příjmů, které argumentují jen výší tarifu

bez příplatků, odměn a dalších složek mzdy

Foto popis|

O autorovi| J I Ř Í Z L A T U Š K A, emeritní rektor MU a děkan **Fakulty informatiky** MU